Advieslijst Gezamenlijke Commissie 31 oktober 2019

Presentielijst

Aanwezig:
B. Doorenbos (Commissievoorzitter)
E. Verschuren (Commissiegriffier)

Bink-Bongaarts, F D.C. (PvdA-GroenLinks)
Dinther, C.J.W.M. van (VVD)
Doorn, E.P.A., van (Gemeentebelangen)
Elzen, C.H.M. van den (SP)
Jans, R.J.E.J. (CDA)
Maine, M.F.H. du (VVD)
Meuwissen, D.H. (D66)
Middelhoff, L.A.J.M. (PvdA-GroenLinks)
Peijnenburg-van Gemert, B.W. (Gemeentebelangen)
Pullens-Robeerst, N.W.G. (VVD)
Schellekens, E.F.M. (D66)
Sprik, K. (PvdA-GroenLinks)
Versteeg, M.E.E. (Gemeentebelangen)
Vos, Y. (CDA)
Vossen, A.F.J. van der (PvdA-GroenLinks)
Wiggen, S.J.M. van (SP)
Zee, S.J.R. van der (Gemeentebelangen)

Heijboer, S.I.S. (Wethouder)
Pennings, P.F.W.M. (Wethouder)
Ven, T.O.S. van de (Wethouder)
Woesik, A.L. van (Wethouder)

---

1. Opening
De voorzitter opent de vergadering.

2. Spreekrecht voor het publiek

Er is één inspreker voor agendapunt 6.2, Programmabegroting 2020:

- Mevrouw Theunissen-Zwartjes overhandigt wethouder Van de Ven een petitie Jagersboschlaan.

3.1 Vaststellen agenda

De voorzitter trekt de SP-fractie bij de trekking van het stemcijfer. Hiermee mag SP beginnen met de beraadslagingen.

Het CDA stelt voor om de agendapunten 6.1, bestuursrapportage II-2019 en, 6.2, programmabegroting 2020, gezamenlijk te behandelen. De meerderheid van de commissie is hier geen voorstander van.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3.2 Vaststellen advieslijst en actualiseren voortgangslijst

Zowel de advieslijst van de Commissie Ruimte van 26 september als de advieslijst van de Commissie Bestuur en Samenleving van 3 oktober jl. worden ongewijzigd vastgesteld.

3.3 Actualiseren voortgangslijst

De voortgangslijst is actueel en wordt daarom niet besproken.

4.1 Mededelingen vanuit de commissie

Op 23 oktober is er een belangrijk, unaniem, besluit genomen over de toekomstige koers van de WSD. Dit besluit komt voor een zienswijze op korte termijn naar de raden, die tot uiterlijk 2 februari ingediend kan worden. Op 21 november staat hierover een raadsinformatiebijeenkomst gepland.

4.2 Mededelingen vanuit het college

Wethouder Van de Ven:

- Vanaf vandaag kan de ambtelijke organisatie gebruik maken van een elektrische deelauto. Ook raadsleden kunnen hier gebruik van maken voor dienstreizen.
- De motie toekomstige compensatie bomen voor projecten waterschap kan van de lijst. Al enige tijd geleden hebben we contact gehad met het waterschap. Daarmee is de motie uitgevoerd.

5. Ter opiniëring

Er zijn geen stukken ter opiniëring.

6. Ter advisering

6.1 Bestuursrapportage (burap) II-2019

SP: betreurt de verliezen en dat er afgesloten wordt met een tekort en komt er op terug in haar bijdrage bij de behandeling van de programmabegroting 2020. *Bespreekstuk*.

VVD: technische vraag gesteld over de bestuursrapportage: wat is hiervan een structureel tekort en wat is incidenteel. Het antwoord hierop is dat er een incidenteel tekort is van € 1 miljoen en er is een structureel overschot van € 700.000. Dit overschot stemt de fractie positief. *Hamerstuk.*

CDA: vindt het een prima rapportage en komt er in de bijdrage van de programmabegroting verder op terug.

PvdA-GL: Er zijn onvoorziene tegenvallers van € 1 miljoen, waarmee het eindresultaat uitkomt op een tekort van € 155.000 euro. Ondanks tegenvallers in de septembercirculaire van
€ 620.000 lijkt het totaal een redelijk overzicht. Dat vindt de fractie een compliment waard. *Hamerstuk.*

D66: vindt de bestuursrapportage een waardevol document. *Hamerstuk.*

GB: vindt de bestuursrapportage helder en overzichtelijk. Het begrotingsresultaat is € 155.000 negatief. Een resultaat wat met name veroorzaakt wordt door minder opbrengsten van leges, uitloop van grote projecten, accres van 2019 die lager uitvalt en de gevolgen van de cao. *Hamerstuk.*

De commissie besluit om dit stuk als bespreekstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 7 november 2019.

6.2 Programmabegroting 2020

VVD: op basis van voorliggende begroting stellen dat het financieel uitstekend gaat met de gemeente Vught is scorebordjournalistiek. Een vorm van journalistiek die de VVD vanavond niet wil bedrijven. De komende vier jaren laten positieve cijfers zien, maar dat is niet zonder slag of stoot gegaan. Er is € 2 miljoen uit de algemene reserve voor Rijksinfra gehaald, bezuinigen
€ 1 miljoen hierop en er is een en ander omgebogen. Maar zonder deze € 3 miljoen zouden 2020 t/m 2022 negatief zijn. 2023 laat een resultaat van € 1,4 positief zien, maar dit is het minst zekere jaar. Daarnaast zijn er andere cijfers die boekdelen spreken. De solvabiliteit daalt naar 17%. De schuldquote lijkt over een aantal jaren uit te komen op 150%, hetgeen VNG ten zeerste ontraadt. Het EMU-saldo laat zien dat we vanaf 2019 t/m 2021 € 40 miljoen meer uitgegeven, dan de gemeente ontvangt. Deze cijfers behoeven enige nuancering. Het weerstandsvermogen en de reservepositie is ruim voldoende. Ondanks de hoge schulden heeft Vught genoeg vet op de botten. De begroting laat de komende 4 jaren positieve cijfers zien, maar het lijkt erop dat er 7 magere jaren in aantocht zijn. Dit komt onder meer door het project Rijksinfra, waarover de raad unaniem besloten heeft. Wel vraagt dit nu de nodige offers en dienen we in gezamenlijkheid serieus te zoeken naar posten waarbij een pas op de plaats gemaakt kan worden en er met minder uitgaven uit de voeten kan. We willen dat Vught een trotse zelfstandige gemeente blijft. Maar dan dienen we daar naar te handelen door de schuldpositie te verminderen en de solvabiliteit te vergroten. De ombuigingsnotitie is een prima document om met elkaar te discussiëren, maar kent niet de gewenste diepgang. De fractie wil besluiten nemen met de juiste diepgang en geeft het college hiervoor de tijd, wellicht voor de komende kadernota. Over de precieze inhoud van de ombuigingsnotitie kan gesproken

worden in de auditcommissie van 13 november. Het is aan de raad om bij de behandeling van de kadernota spijkers met koppen te slaan en te kijken waar we elkaar op financieel gebied kunnen vinden. De fractie is benieuwd naar de mening van de andere fracties hierover.

CDA vindt het verstandig om de kadernota 2020 als basis te nemen voor bezuinigings-maatregelen en de meicirculaire hierbij te betrekken. Er is sprake van een structureel begrotingsevenwicht. Vught bevindt zich aan de vooravond van een lange periode met grote financiele onzekerheid. Deze begroting is een opgepoetste voorstelling van de Vughtse weerbaarheid tegen de financiële risico's. De uitkering uit het gemeentefonds wordt niet meer als risico vermeld. De algemene reserve wordt als buffer voor de financiële risico's gepresenteerd, die opgeleukt is met de toekomstige exploitatieresultaten 2020 t/m 2023. De fractie constateert dat de gemeente zich tot de nek toe in de schulden gaat steken. In 2023 is de schuldenlast € 95 miljoen. Dit is 1,5 keer zoveel dan de gemeente jaarlijks aan eigen middelen ontvangt. Dergelijke schuldenlast heeft grote gevolgen: het speelt een rol in de kredietwaardigheid en beperkt het vermogen om tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen. Voorliggende begroting schuift problemen voor zich uit:

1. het tekort van € 6 miljoen in de dekking van Rijksinfra. Dit tekort wordt vanaf 2024 gedekt uit de exploitatie en de verkoop van vastgoed, op het moment dat de schuldenlast al € 95 miljoen is.
2. het tekort van € 6 miljoen op de nieuwbouw van de Zuiderbosschool.

De begroting geeft zaken rooskleuriger weer dan in werkelijkheid is en is een opmaat voor torenhoge schuldenlast die naar verwachting van de CDA-fractie hoger uitkomt dan de €95 miljoen die nu voor 2023 is begroot. Kortom, voorliggende begroting is een financieel kaartenhuis. Het CDA is blij met het voorstel van de VVD om diepgaander te kijken naar mogelijkheden om de begroting gezonder te krijgen.

PvdA-GL begint haar bijdrage met een paar woorden van saamhorigheid en positiviteit en spreekt haar dank naar het college uit voor de goede organisatie van Vught 75 jaar vrij! De fractie is tevreden over voorliggende programmabegroting. Om ervoor te kiezen de komende jaren minder geld op te

potten voor Rijksinfra zijn bezuinigingsmaatregelen vooralsnog niet nodig. Een keuze waar PvdA-GL achter staat en we gebruiken deze financiële middelen graag voor zorg, sport en cultuureducatie. Bij een tegenvaller is de bodem van de geldput bereikt. Dan zijn het Rijk en de provincie aan de beurt voor Rijksinfra. De fractie blikt terug op de punten die de afgelopen bestuursperiode gerealiseerd zijn op het gebied van wonen, duurzaamheid, Taalhuis, en sport en beweging. PvdA-GL staat voor een samenleving waarin iedereen kan mee doen. Met het vaststellen van de Lokale Inclusie Agenda en de ondertekening van het Convenant Mee Doen is Vught een van de voorlopers bij de implementatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. De fractie zal een vinger aan de pols houden bij de uitwerking van de norm in het voorjaar van 2020. De komende jaren kiest PvdA-GL ervoor om aan de slag te gaan met de ambities op het gebied van duurzaamheid (opstellen Regionale Energie Strategie, nota Klimaatadaptief en nul-op-de-meterorganisatie worden), woningnood (een betaalbare woning voor alle doelgroepen), passende huisvesting De Koningslinde en Zuiderbos. Daarnaast spreekt zij haar zorg uit over de toenemende kloof tussen arm en rijk op het gebied van gezondheid.

D66 sluit zich aan bij de complimenten over het feest van 75 jaar Vughtse vrijheid. Of de begroting een feest is, is nog maar de vraag. Het is een begroting die is gemaakt door niet de spaardoelen te behalen, die eerder zijn afgesproken en zonder eerst naar de ombuigingen te kijken. Als dit buiten beschouwing gelaten wordt, is er sprake van aanzienlijke tekorten. Dit is niet vreemd, omdat vrijwel in iedere raadsvergadering constateert kan worden dat de raad meer geld uitgeeft. In april jl. heeft de raad gevraagd om een ombuigingsdocument, maar dit document kan de la in. Er hoeft niet te worden bezuinigd. Het baart de fractie zorgen dat de solvabiliteit onder de 20% uitkomt. De schuldquotum stijgt naar 150%, dit roept om verlaagd te worden naar 100-130%. De fractie is bereid om in gezamenlijkheid te zoeken naar oplossingen. Een goede lange termijn visie geeft rust. Daarnaast wordt gevraagd wat de keuze is geweest om de raad niet tussentijds te informeren over de behandeling van het bezuinigingsdocument.

GB is blij met het resultaat. Blijft onverlet dat we ons zorgen maken over de schuldpositie, de ondergrens is meer dan bereikt. 2020 wordt afgesloten met een

niet sluitende begroting, maar door een hogere inschatting aan inkomsten laat het meerjarenperspectief een positief resultaat zien. Het college stelt, naast een inventarisatie van verschillende ombuigingsmogelijkheden, er ook gekeken is naar mogelijke ombuigingen in het financieel beleid en potentiële extra opbrengsten. Een deel van deze inventarisatie is samen met de septembercirculaire en een andere inzet van reserves gebruikt om een structureel sluitende meerjarenbegroting 2020-2023 te presenteren. Hierdoor is de directe noodzaak voor een ombuigingsoperatie verdwenen. We kunnen ons geen extra uitgaven meer veroorloven, ook niet voor de gevolgen van de P(F)AS. Wellicht kunnen compenserende maatregelen van het Rijk bij grote projecten uitkomst bieden. Mogelijkheden om extra inkomsten te genereren zijn de RES-maatregelen, waarin overheden hun krachten bundelen. Wat wil en kan Vught hierin betekenen? Zou het mogelijk zijn om van de N65 een energieneutrale weg te maken door duurzame en innovatieve maatregelen op of langs de weg en in de aanbestedingsmaatregelen hier rekening mee te houden. Ziet het college ook mogelijkheden om binnen de gemeentegrenzen windmolens te plaatsen?

SP vindt het vreemd dat het college besloten heeft om de opdracht van de raad om te komen met een diepgaand ombuigingsdocument naast zich neer te leggen en de raad hierover niet te informeren. Als tussenoplossing wordt een greep in de reserves gedaan, waardoor directe noodzaak voor ombuigingen verdwenen is. Waarom nu al niet nadenken over mogelijke ombuigingen. De fractie is de pers dankbaar voor de heldere samenvatting over de begroting in Het Klaverblad en Brabants Dagblad. De solvabiliteit is in 2020 19% en daalt in 2023 naar 17%. De slimme ingrepen hiervoor zijn een meevaller in de uitkering van het Rijk (€ 0,5 miljoen) en de keuze voor een minder gevulde spaarpot. Er zijn niet voldoende reserves om de risico’s af te dekken. De rek is eruit. De fractie spreekt haar zorgen uit over de mogelijk gevolgen van P(F)AS.

Wethouder Van de Ven reageert op het gevoel dat technische vragen politiek beantwoord zijn. Dit is niet het geval. Voor de organisatie is het soms moeilijk om een vraag te interpreteren. De beraadslagingen gehoord te hebben dienen we in Vught zenuwachtig te worden, zoals dit ook bij behandeling van de kadernota het geval was en we afstevenen op de financiële afgrond. Het college deelt deze

opvatting niet. Er ligt een sluitende begroting voor, conform de uitgangspunten van de provincie. Er wordt gespaard om de uitgaven voor Rijksinfra te dekken, ook de resterende € 6 miljoen t/m 2028, aangevuld met de verkoop van vastgoed en jaarlijkse dotaties. Vorig jaar heeft het college ruimte in de begroting gezien en hieruit 3x € 1 miljoen extra toegevoegd aan Rijksinfra om VKA+ te betalen, een extra buffer dan nodig is. Er is kritisch gekeken naar de uitgaven van Rijksinfra. Er bleek meer buffer dan nodig is, waardoor het college besloten heeft om 3x € 1 miljoen uit de exploitatie terug te brengen. Dat betekent in de jaren 2020 t/m 2022 niet gaan bezuinigen op nuttige, niet wettelijke, activiteiten voor de samenleving. Afgelopen jaar is er meer ruimte gekomen in de algemene reserve door een hogere opbrengst van vastgoedverkopen (Isabellaveld, Rozenoord) die aan Rijksinfra zouden worden toegevoegd. Daarom vindt het college het verantwoord om € 2 miljoen uit de algemene reserve te halen en toe te voegen aan de bestemmingsreserve Rijksinfra, waarmee voldoende geld is om te voldoen aan de verplichtingen voor Rijksinfra. Het college is van mening dat de rek uit Rijksinfra is, bij een financiële tegenvaller is het Rijk en provincie aan zet. Gemeente Vught heeft zwaar boven haar macht, ten gunste van haar bewoners, zich hiervoor ingezet. Dit is uiteraard van invloed op de schuldpositie en solvabiliteit. Dankzij de huidige rentestand is Vught in staat deze inspanning te leveren. Er is nog een flinke appel voor de dorst bij Rijksinfra: er zit nog € 7 miljoen extra in de bestemmingsreserve en in het weerstandsvermogen om eventuele tegenvallers op te vangen. Het college vindt dit een verantwoorde buffer.
Bij een uitgave in het Sociaal domein die niet is voorzien, is er weerstandsvermogen en de algemene reserve om dit af te dekken en daarna structureel dekken in de begroting. Voor wat betreft Zuiderbos is de norm in de begroting opgenomen. Daarna wordt er gekeken naar het programma van eisen. Zodra dit bekend is komen we met een kredietverzoek terug bij de raad. De wethouder is blij met de opmerking van Gemeentebelangen over de Regionale Energie Strategie (RES). Indachtig deze opmerking gaat het college harder met de RES aan de slag, het is een belangrijk onderdeel van het beleid.

De wethouder is zich ervan bewust dat de toezegging uit de raadsvergadering 27 juni niet geheel is nagekomen. De afdeling financiën heeft hard gewerkt om een

sluitende begroting en een bezuinigingsdocument voor te kunnen leggen. De wethouder heeft nooit beloofd te komen met
een ombuigingsdocument in september, met een advies van het college voordat het college de keuzes voor de begroting zou maken.

Wethouder Heijboer reageert op pilot WSD. De plannen hiervoor zijn rond en staat komende week op de agenda van het college. Uitsluitsel hierover volgt binnenkort. Om mensen met een lager inkomen beter te bereiken kan er aandacht gevraagd worden bij de GGD om extra accenten in activiteiten te leggen. Daarnaast is er een kernteam bestaanszekerheid, die continue aandacht heeft om deze groep te bereiken en acties hierop te ondernemen.

Wethouder Van Woesik reageert op de vraag of het signaal bij het Rijk en de provincie is afgegeven over de kosten Rijksinfra. Op 21 oktober jl. heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden over PHS. Tijdens dit overleg is zowel aan het ministerie als de provincie aangegeven dat met de bijdrage van € 56 miljoen t/m 2028 de grens voor Vught bereikt is. Op 12 december is een nieuw bestuurlijk overleg. De raad zal over de uitkomsten hiervan geïnformeerd worden. Vooralsnog is er nog geen vertraging voor de reconstructie van de N65.

Ten aanzien van PHS wordt er momenteel druk gerekend, hetgeen vertraging betekent. Er is om duidelijkheid gevraagd, maar het ministerie kon dit niet geven.

2e termijn

VVD dankt de wethouder voor de heldere uiteenzetting over de kosten Rijksinfra, solvabiliteit en schuldquotum. Het is goed dat het signaal dat de limiet bereikt is, gedeeld is met de provincie en het Rijk. Er ligt een sluitende begroting voor, maar de fractie wil gaan zoeken naar een appeltje voor de dorst om de solvabiliteit te verhogen en de schuldquotum te verlagen. Hopelijk kan de raad bij de behandeling van de kadernota elkaar vinden als het gaat om bezuinigingsmaatregelen. De fractie stelt voor om op 13 november met de auditcommissie te praten over de invulling van het ombuigingsdocument.

CDA noemt nog enkele risico's:

- de renovatie van het raadhuis zal extra geld kosten;
- een claim van de planschade inzake het hotel van de curatoren van de IJzeren Man volgt;
- aangekondigd is een claim van Micha de Vriesschool;
- prijsstijgingen in de grond-, weg- en waterbouw

De fractie is benieuwd wat de provincie vindt van voorliggende begroting, omdat de schuldenlast boven de norm ligt.

PvdA-GL vindt de begrotingsbehandeling een goed moment om terug te kijken en te laten zien waar de accenten in het beleid het komend jaar liggen, zowel financieel als inhoudelijk. De fractie wil het college meegeven dat het belangrijk is dat niet alle medewerkers bij Wegwijs+ in dienst genomen worden, maar dat er ruimte blijft voor externe inhuur vanwege kennisexpertise.
PvdA-GL stelt voor een geüpdate vastgoedlijst te ontvangen, zodat de raad weet waar opbrengsten gegenereerd kunnen worden. De financieel-technische vragen worden mee terug genomen naar de fractie.

GB wil graag meedenken over de mogelijkheden hoe meer vlees op de botten te krijgen. De fractie is voornemens om met een motie te komen om bij de Rijksoverheid kenbaar te maken dat de financiële rek er in Vught uit is. In de bestuursrapportage wordt gesproken over het baggeren van sloten en vijvers, maar er wordt niet gesproken over de IJzeren Man. Heeft het college hier al plannen voor? De fractie ziet graag op korte termijn ontwikkelingen om het terrein Reinier van Arkel gestalte te geven en steunen de oproep van PvdA-GroenLinks. Op pagina 32 geeft het college aan een prijs uit te schrijven voor het vervaardigen van een kunstwerk. Wij zien graag dat een Vughtse kunstenaar hiervoor voorrang krijgt.

Wethouder Van de Ven geeft aan dat de financiële afdeling van de provincie die ons controleert de afgelopen jaren geen uitspraken heeft gedaan over de schuldenpositie. Een geüpdate lijst met vastgoed zal de wethouder vertrouwelijk verstrekken ***[toezegging].*** Volgende week vindt er een gesprek met de eigenaren van de IJzeren Man plaats. Het wel of niet baggeren vraagt nog veel onderzoek,

ca. 1-1,5 jaar. Voor wat betreft het vervaardigen van een kunstwerk wil het college de opdracht gunnen aan een startende kunstenaar.

De commissie besluit om dit stuk als bespreekstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 7 november 2019.

7. Rondvraag en sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de commissie Bestuur en Samenleving van 3 december 2019

de commissiegriffier,

E. Verschuren

de voorzitter,

A.F.J. van der Vossen